

**VIJEĆE GRADSKJE ČETVRTI
PEŠČENICA-ŽITNJAK
n./r. Predsjedniku Vijeća**

n./z. Odboru za imenovanje naselja, ulica i trgova

**PRIJEDLOG/INICIJATIVA VIJEĆU GRADSKJE ČETVRTI PEŠČENICA-ŽITNJAK
RADI PODNOŠENJA PRIJEDLOGA ZA PREIMENOVANJE**

Ulica Vladimira Arka, Filipa Lukasa, Ivana Šarića i Antuna Bonifačića

ODBORU ZA IMENOVANJE NASELJA, ULICA I TRGOVA

X2

Poštovani,

I. Obraćamo se Naslovu radi neodgodivog i prijeko potrebnog preimenovanja ulica *Vladimira Arka, Filipa Lukasa, Ivana Šarića i Antuna Bonifačića*.

Navedene ulice se nalaze na području Gradske četvrti Peščenica-Žitnjak.

PRILOG: - prikaz na karti (*Gradska četvrt Peščenica-Žitnjak*)

ULOGE:

II. Naime, imenovani pojedinci su bili istaknuti suradnici nacifašističkog, marionetskog i anticivilizacijskog režima Nezavisne Države Hrvatske.

Uloga Vladimira Arka za vrijeme trajanja Nezavisne Države Hrvatske:

Zagrebački poduzetnik koji je ranije podržavao Svetozara Pribičevića, a zatim (režimsku, dvorsku) Jugoslavensku nacionalnu stranku. Od 1941.-1945. opskrbljivao je njemačku, talijansku i vojsku NDH svojim proizvodima. Poslije rata optužen je za suradnju s okupatorom i kvislingom. U trenutku uhićenja, u tvornici, ispio je cijankalij.

Uloga Filipa Lukasa za vrijeme trajanja Nezavisne Države Hrvatske:

Filip Lukas (1871-1958), geograf, predsjednik Matice Hrvatske od 1928. do 1945. godine.

Godine 1943. potpisuje kao glavni urednik u ime nakladnika Glavnog ustaškog stana svojevrzni enciklopedijski priručnik *Naša domovina*, svezak 1 i 2. Lukasova djela itekako su odraz njegovih veličanja Pavelića, ustaša i NDH. Njegov zbornik *Naša domovina*, u prvom svesku donosi Pavelićevu sliku i nosi naslove "Hrvatska zemlja – hrvatski narod – hrvatska povijest – hrvatska znanost". Zbornikom inače prikazuje uspjehe ustaštva. Zanimljiv je i njegov govor na sjednici Matice hrvatske održane 29. IV. 1941. koji je završio poklikom "neka Bog ispuni poglavnikove i naše želje i neka živi ostvaritelj nove Hrvatske dr. Ante Pavelić".

Od kraja dvadesetih godina do smrti bio promotor ideologije „krvi i tla“, ekskluzivnog hrvatstva i rasne teorije. Svojim je javnim djelovanjem izravno pridonio stvaranju atmosfere progona u kojoj će genocid nad Srbima, Židovima i Romima u NDH uopće biti moguć, a za vrijeme rata otvoreno je podržavao ustaštvo i nacizam i njihove genocidne politike.

Polje svojih stručnih interesa - geografiju i geopolitiku - Lukas je upregnuo u dokazivanje rasnih i sličnih teorija, gradeći teze o „narodnom duhu“, „krvnom naslijeđu“, odnosno „krvnoj čistoći“ na radovima tadašnjih nacističkih ideologa. Vremenom će ih napuštati, mijenjati i upotpunjavati, nastojeći ponajviše dokazati rasnu razliku između Hrvata i Srba. Poznate osobe iz hrvatske povijesti karakterizirao je negativno ukoliko nisu bile ‘čiste hrvatske krvi’. Umjetnike koji su odbili prihvatiti fašistoidne umjetničke koncepte, smatrao je nemoralnim izdajnicima koji zaslužuju mržnju, jer se „svaki pravi patriot ne može i ne smije oteti preziru spram ljudi koji iz egoističkih motiva ostavljaju svoj narod i rade protiv njega“. Lukas će na zagrebačkom sveučilištu biti jedini profesor koji će u svibnju 1941. podržati izbacivanje s posla matematičara, svoga kolege, Židova Vladimira Vranića.

Uloga Ivana Šarića za vrijeme trajanja Nezavisne Države Hrvatske:

Nadbiskup Vrhbosanske nadbiskupije i pisac. Za vrijeme NDH objavio nekoliko pjesama Poglavniku, npr. *Kad sunce sja*, *Poglavniku Oda* koja je izišla uoči Božića 1941. Sudjelovao je u radu biskupskih konferencija 1941. i 1945. u Zagrebu. Iskazivao naglašenu podršku Paveliću, NDH i ustašama. U svibnju 1945. odlazi u emigraciju, najprije u Austriju, a zatim u Španjolsku, umire u Madridu 1960. godine

Uloga Antuna Bonifačića za vrijeme trajanja Nezavisne Države Hrvatske:

Od 1941. radi u Odjelu za kulturne veze pri Ministarstvu vanjskih poslova NDH i potpredsjednik je Društva hrvatskih književnika. U svibnju 1945. izbjegao iz zemlje u Argentinu, neko vrijeme živio u Brazilu, a potom u SAD-u. Godine 1973. preuzima vodstvo Hrvatskog oslobodilačkog pokreta, kako je Ante Pavelić preimenovao ustaški pokret u drugoj emigraciji.

PRILOG:- *Svjetski židovski kongres: „Primjeri povijesnog revizionizma u Hrvatskoj“, dio istraživanja*

- *Lukas, F., Ličnosti - stvaranja - pokreti, Zagreb 1944.*
- *Lukas, F., Hrvatski narod i hrvatska državna misao, Zagreb 1944*
- *Lukas, F., Starčević, u: dr. Ante Starčević, o 40. godišnjici smrti, Zagreb 1936, 3-13.*

PRAVNO UTEMELJENJE:

III. Ova inicijativa je utemeljena na Odluci o načelima, kriterijima i postupku za određivanje imena javnih površina na području Grada Zagreba Gradske Skupštine Grada Zagreba, klase:021-05/12-01/303, urbroja: 251-01-06-12-7 od dana 19. lipnja 2012. godine (dalje u tekstu: „Odluka“) te Poslovnika o radu Vijeća Gradske četvrti Peščenica-Žitnjak od dana 08. studenog 2022. godine (dalje u tekstu: „Poslovnik“).

PRILOG: - *Odluka o načelima, kriterijima i postupku za određivanje imena javnih površina na području Grada Zagreba Gradske Skupštine Grada Zagreba, klase:021-05/12-01/303, urbroja: 251-01-06-12-7 od dana 19. lipnja 2012.*

- *Poslovnik o radu Vijeća Gradske četvrti Peščenica-Žitnjak od dana 08. studenog 2022. godine.*

Naime, člankom 10. Odluke propisano je ovlaštenje Vijeću Gradske četvrti za podnošenje Prijedloga za imenovanje (i preimenovanje) ulica Odboru za imenovanje naselja, ulica i trgova.

Člankom 8. Odluke je, inter alia, naglašena potreba za očuvanjem bitnih odrednica antifašizma.

Člankom 30. Poslovnika propisano je da građani imaju pravo predlagati Vijeću donošenje određenog akta ili rješavanje određenog pitanja iz njegova djelokruga.

Nadalje, člankom 32. Poslovnika je propisano da se prijedlog akta podnosi predsjedniku Vijeća u pisanom obliku.

IV. *Slijedom svega prethodno navedenog, ovim putem m o l i m o Naslov da predloži, Odboru za imenovanje naselja, ulica i trgova, preimenovanje navedenih ulica.*

U Zagrebu, dana 20. prosinca 2022.

Prilog:

-kao u tekstu

S poštovanjem,

PODNOŠITELJI INICIJATIVE-INICIJATORI:

SVJETSKI ŽIDOVSKI KONGRES

p.o. ERNEST HERZOG

DOCUMENTA-CENTAR ZA SUOČAVANJE S PROŠLOŠĆU

p.o. VESNA TERŠELIĆ

PROF. DR. SC. IVO GOLDSTEIN

PROF. DR. SC. HRVOJE KLASIĆ

EROL ŠEHU mag.iur., univ.bacc.oec.
